

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A parasztpárti vezér moszkvai összeköttetései?

Titokzatos távirat a Parasztinternacionale elnökétől — Vaitoianu miniszter és Lupu felszólalása a kamarában

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Az utlevél-panamát elhozányosítja egy újabb közéleti botrány, amelynek abszolút politikai jellege van és míg a kormány és a hozzá közelálló sajtó házaúrlással beszél, addig az ellenzék lapjai közönséges misztifikációnak, beugratók munkájának bélyegzik az ügyet.

Pár nappal ezelőtt az Universul óriási szenzációképpen közölt egy táviratot, amelyet a kommunista Parasztinternacionale moszkvai központja Lupu dr-nak, a romániai parasztpárt vezérének küldött. E táviratban Smirnov, a kommunista Parasztinternacionale elnöke közli Lupu dr-nal, hogy

a román parasztpártot felvették az Internacionáléba

és őt, Lupu-t a végrehajtó bizottság tagjává megválasztották. Lupu dr nyomban kijelentette, hogy

az Universulban közölt távirat közönséges hamisítvány, amelyet politikai ellenfelei készítettek, hogy őt kompromittálják.

Vaitoianu közlekedésügyi miniszter megígérte, hogy szigorú vizsgálatot indít annak felderítésére, hogy hamisítvány-e a távirat és hogy postatisztviselők indiszkréciója folytán került-e nyilvánosságra?

Vaitoianu miniszter szombaton délután számolt be a kamarában a vizsgálat eredményéről. Ezeket mondotta:

— Az igazságügyminiszter úr azt kérdezi: miért nem foglalkoznak a parasztpárti képviselő urak a Dnyeszteren túlról jött emberek utlevélével is? Erre én fogok felelni. Rá fogok mutatni: miért forgatják önök véres tragédiát átült színpadon a két két nap óta. (Célzás arra, hogy a parasztpárti képviselők fesszegetik az utlevélpanamát, amelyben, tudvalevően Vaitoianu öccse a fővádott. Szerk.)

— Néhány nappal ezelőtt — folytatta a miniszter — Lupu dr egy táviratot kapott. Azt mondta rá, hogy hamisítvány, de ugyanakkor azzal vádolt bennünket, hogy mi a világ elé hurcoljuk az ő táviratát. Az igazság e távirat kérdésében a következő: Felvilágosítást kértünk Varsótól, ahonnan a távirat érkezett és megkértük arra is, hogy ismétlje a 218.888 szovjettávirat szövegét.

Varsó ismételte a távirat szövegét, amely azonos volt a Lupu dr-nál levő táviratával. Megtutdunk Varsótól azt is, hogy

a táviratot Rigából kapta. Ekkor Rigához fordultunk és onnan a következő francia nyelvű választ kaptuk:

„A bukaresti Lupu dr parasztpárti képviselőnek küldött 218.888 számú táviratot Moszkvából irányították Rigába.”

Ime, uraim, mondotta Vaitoianu miniszter, tehát autentikusnak bizonyult a távirat.

Négül megeafolva azt a gyanúsítást, hogy a távirat a posta indiszkréciója révén jutott nyilvánosságra, a miniszter így fejezte be beszédét:

— Az igazság az, hogy a távirat autentikus és önnek, doktor úr, csak örvendenie lehet híre-neve terjedésén. (Taps a kormánypárton, tiltakozás az ellenzéken.)

Most Lupu áll fel, hogy a miniszter szavaira válaszoljon:

— Reveláció volt ez számomra — ugymond. Láttam egy erős férfit: Vaitoianu tábornokot. Két napig hallgatott, zsarolt a távirattal, mondván a kormánynak és a többségi pártnak:

„Jól viselkedtek velem szemben? Akkor vádolom Lupu-t. Nem viselkedtek jól? Akkor majd én is másképpen beszélek!”

(A szombati ülésen ugyanis a kormány elfogadtatott a kamarával egy határozati javaslatot, amely az utlevélügyből kifolyóan bizalmat szavaz az egész kormánynak. Szerk.)

— Így aztán megvolt a vásár — mondja Lupu. Tegyük fel, hogy a távirat autentikus.

Hát lehetek én felelős olyan táviratokért, amiket mások küldenek?

Herbette, aki ma Franciaország moszkvai követe, kimutatta, hogy más a szovjetkormány, más a harmadik Internacionale és megint más a Parasztinternacionale. Be fogom bizonyítani azt is, hogyan jutott az Universul e távirathoz. (Taps a parasztpárt soraiban.)

Goga Octavian szenzációs politikai bejelentései

Averescuék hatalomra jutása — A Marghiloman-fúzió — Több nemzeti-párti politikus belép a néppártba

Tegnap az Astra kultüregyesület gyűlése alkalmából Aradon ülést tartott az Averescu-párt több vezető politikusa. Ott voltak Averescu tábornok hajdani miniszterei, a néppárt volt erdélyi és regáti képviselői, valamint a pártnak több jelentékeny tagja.

Ezen a gyűlésen Goga Octavian, az Averescu-kormány volt kultuszminisztere referált a jelenlegi helyzetről és szenzációs politikai bejelentéseket tett a

pártnak. Mindenekelőtt közölte, hogy

az Averescu-párt fúziója a Marghiloman-pártnal befejezettnek tekinthető.

A két párt egyesülése minden előzetes tárgyalás nélkül jött létre, s a konzervatív-progresszista párt néhány vezető személyisége felutazott Bécsbe, hogy az ott bementen fekvő Marghiloman személyes hozzájárulását is kikérjék. A delegátusok azonban az

osztrák vasutas sztrájk miatt tegnapig nem érkezhettek vissza.

Folytatólag bejelentette Goga Octavian azt is, hogy az Erdélyi Nemzeti Párt több korifeusa közölte a néppárttal belépésre irányuló hajlandóságát. Mindezek alapján — mondotta Goga — az Averescu-párt közeli kormányrajutása bizonyosra vett.

Az aradi gyűlésen Nagyváradról is többen megjelentek.

Óriási zavarok az osztrák vasuti sztrájk miatt

Ma kezdődik a béketárgyalás. — Hogy vállalja Seipel a kancellárságot

— Bécsi tudósítónk távirata. —

Az osztrák vasutasok sztrájkja folytán a vasuti forgalom teljességgel szünetel. A pályaudvarok el vannak zárva, csak a legfontosabb élelmiszerszállító vonatok közlekednek és azokat a vonatokat hozzák be, amelyen a nemzeti tanács képviselői érkeznek Bécsbe.

Mint ahogy az élelmiszerszállítványokat rendszeresen továbbítják, az élelmezés szempontjából nem fenyegeti Bécs veszély.

uj szénszállítmány azonban nem érkezik

s a szénkereskedők raktárai üresek.

Seipel kancellár a sajtó értekezletén kifejtette lemondása okait. Türelhetetlennek tartja, hogy egyes nagy csipertok pénzügyi és gazdasági előnyöket akar nak maguknak a közjó rovására biztosítani.

A tiroli szakaszon egy tiroli társaság automobilokon bonyolítja le a forgalmat a Brennerig. A bécsi utasok az Aspang vasútra vetették magukat, amelyel Bécsúj helyig utazhatnak. A Duna Gözhajós Társaság a kedvező vizállást felhasználva, meg fogja indítani a szünetelő gözhajóforgalmat. A kormány a külföldi postaforgalom lebonyolítására gépkocsijáratot rendszerezített a határig, amely egyelőre leveleket szállít, de ha a sztrájk elhúzódik, csomagokat is fog szállítani. Azonkívül

a repülőgép forgalmat is kibővíti München—Bécs—Budapest vonalában.

A vasutigazgatóság az éj folyamán ülést tartott, amelyen Günther vezérigazgató elnöklésével javaslatokat fogalmaztak, amelyeket a ma délelőtt megkezdődő

egyezkedési tárgyaláson az alkalmazottak elé terjesztenek. — Nagy kérdés azonban, hogy ezek alapján létrejöhet-e az egyezés, mivel ezek az új javaslatok sem irányozzák elő a sztrájkolóknak összes kívánságainak teljesítését.

A vasuti tisztviselők szintén abbahagyták a munkát és a Schwarzenberg-téren csoportosultak.

Három udvari tanácsos és két osztrák tanácsos is van köztük.

Eljárásukat nem lehet sztrájknak minősíteni, mert a sztrájkoló vasutasok járőrei a hivatalokba való belépést csak azoknak engedik meg, akiknek a sztrájkvezetőség jegyet adott. Magának Günther vezérigazgatónak is jegyet kellett kérnie, hogy irodájába juthasson.

Seipel kancellár véleménye sze-

APOLLÓ MOZGÓ

Atlantic slágerfilm!

Atlantic slágerfilm!

520

Hétfőtől szerdáig

Egy fiúnak a fele

a legszebb Mikszáth-novella filmen

A Corvin-gár remeke.

A főszerepekben: **Mattyasófszky Ilona, Kürthy Teréz, Lukács Pál, Vendrey F., Ujváry L. és a váradai származású BARY-IEK**

rint a sztrájk még a nemzetgyűlés keddi ülése előtt véget fog érni. Seipel a sajtóértekezleten még azt is kijelentette, hogy

nem vállalja el újból a kancellári tisztelet mindaddig, míg az összes többi állami alkalmazottak biztosítékot nem adnak arra, hogy hasonló cselekményt nem fognak elkövetni.

Azt is hangsúlyozta, hogy úgy a kormány, mint Günther vezérigazgató leköszönése teljesen komoly. A népszövetséggel kötött egyezség értelmében a szövetségi vasutaknak 1925-ben önmagukat kell fenntartaniok és a vasutasok követelésének teljesítése ezt lehetetlenné teszi és így a szanálás művét felborítja, nem véve figyelembe, hogy az a lakosság minden rétegétől szükségképen áldozatokat és türelmet kíván.

Menjen Kleinhoz

353

50 Leiert alakítsa át női kalapját

KLEIN SIMON Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1 sz. a.

HÓCIPO és KALUCSNI
legjobb minőségben
REICHARD DEZSŐ
cégnél kapható.

Már megérkezett!!

az idei friss tea, kávé, ugyisintén a legjobb minőségű teasütemény.

Goldstein Adolf

fűszer, csemege és cukorka üzletébe.
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczy)-ut 36.

HIREK

Grozavescu

november 17-iki hangversenyére meglepő gyorsan elkapkodták a jegyek nagyobbik részét. A Katolikus Kör pénztáránál közepes áru jegy már alig kapható.

KUBELIK LETÜNT —
ÉLJEN PRIHODA!

Ilyen címmel írja Julius Korngold 922. nov. 11-én Prihoda bécsi koncertje alkalmából:

... Alléhoz illeszti hegedűjét s amint megkezdí játékat rögtön megérezzük a hegedűseni rendkívüliségét... Hallgatóságát teljesen elbűvöli... Nem tudom angyali vagy ördögi módon játszik... Dvorák, Kresler Laio, de főképen Paganini darabokban a virtuozitás legnagyobb fokára, valóságos zenei boszorkányossággá emelkedett fel... Az új csillogatot tompóan ünnepelték...

* Dr Meer Samu a kitűnő és népszerű nagyváradi orvos, a munkásbiztosító volt főorvosa hosszabb időn át súlyos betegnek feküdt. A társadalom, mely szerető aggódással vette körül betegét, bizonyára örömmel értesül, hogy dr Meer egészsége teljesen helyreállt s ma ismét megkezdte rendeléseit.

* Pollermann Aranka ezüst koszorúja. Pollermann Aranka tisztelői művészi kivitelű ezüst koszorút nyújtottak át, szombat esti jubileuma alkalmából. A díszes művű hatalmas koszorú a nagyváradi Bódis Ferenc ismert ékszerész cég műhelyéből került ki.

* Eljegyzési hír. Stern Dezső a Brüder Wallisch és Max Zerner bécsi cégek romániai képviselője eljegyezte M. Katz Teréz urhölgyet Oradea-Maréról.) — (Minden külön értesítés helyett.)

* Udvardy Ignác nagysikerű Helikonbeli kiállítása ma este zárul.

Dorian Filmszínház

518

Első rész

Hétfő—kedd

A hindu síremlék

Misztérium 2 részben és 15 felvonásban.

Harbou „Titok” című fantasztikus regénye filmen.

Rendezte: Joe May

Főszerepben: Mia May

Conrad Veldt, Erna Morena, Olaf Fönss, Putty Lia Bernhardt Goetzke

Dorian exklusiv film

* Esküvő. Szombaton déli egy órakor fényes polgári esküvő folyt le a váradai anyakönyvvezető előtt, akinek tisztjét ezuttal maga dr. Bucico Koriolán polgármester látta el. Dr. Moskovits Miklós, a Krausz és Moskovits szeszgyárak elnökének leányával, Moskovits Klárával házasságot kötött dr. Szirmay Lajos, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váradai fiókjának cégjegyzője. Tanúk voltak a menyasszony részéről dr. Zigre Miklós ügyvéd, a vőlegény részéről Szőke Sándor a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váradai vezérigazgatója. A fiatal pár a polgári esküvő után Budapestre utazott, ahol az egyházi esküvő fog lefolyni.

PRIHODA

13-i koncertjéhez jegyek a Musicában 40, 50, 60, 70, 80, 100, 130 és 160 leies árakban.

* Elhunyt kereskedő. Kardos Zsigmond ismert főúti kereskedő hosszas betegség után Kolozsváron elhunyt. Holttestét a család hazahozatta és ma délután 3 órakor helyezi a Rulikovsky-uti temető halottas házából örök nyugalomra. Az elhunyt szimpatikus tagja volt a kereskedőtársadalomnak s korai halála általános részvétet keltett.

* Orvosi hír Dr. Licht eneger szülész és nőorvos, ezelőtt Bécsben assistens és operateur, rendelőjét Strada Printu! Carol (Szilágyi Dezső-utca) 7. szám alá helyezte át. Telefon 639. sz.

Ma hajnalban

utazott át Vánadon Grozavescu Traian, a világhírű tenorista, aki holnap kezdi meg kolozsvári vendégszereplését s onnan jön át váradai koncertjére.

* Kötelessünk divatmellényeket, kosztümöket, sálakat stb. Rosenberg kötődéjében Saspassage.

x Kegyelet a Sas alatt.

KALAPOKAT

NŐK ÉS FÉRFIAK OLCSÓ GYÁRI ÁRBAN

HELLER & DEUTSCH

ALAKÍTÁSOK BÉCSI MODELEKRE

GYAR: RÁKÓCI-ÚT 20.

VASA PRIHODÁT

a „Neue Freie Presse” tárcájában Félix Salten a hírneves osztrák író „az isteni zenekar tagjának” és a „felhők ből a földre leszállt zeneangyalnak” nevezi.

x Uri fehéreneműt és kelengyét a legszebb kivitelben és legszolidabb árban készíti Lengyel uridivat üzlete.

x Férfi és női kelengyékben, csipkében, árakban Bleier divataruháza, Saspassage, utólrhetetlen.

x Raktáron levő elsőrendű szövetekből elegáns öltönyöket készít Bereczky szabó cég. (Temető és Széles-utca sarok.)

x Munkás fogászat. Alkalmazottaknak ismét tartok, munkaidő után fogászati rendeltet, hol foghúzás, fogtömés és mindenféle műfogakat készítek heti és havi részletfizetésre is. Horváth Dentist, Színház-utca 4.

x Schostal és Hörlein wieniekelengye, fehérenemű és Siegfriedféle cernavásznak békeminőségben Markovits Józsefnél Ciorogariu (Uri)-utca, Nyírházban, ki 44 év óta a helybeli piaccon ismert, a legolcsóbban szereshetők be.

x Nő és férfi szövetek nagy választékban, kabát bélések minden színben legolcsóbban beszerezhetők Schlesinger és Jung cégnél, Saspassage, bejárat Str. Avram Jancu 1.

Bőr és talp legolcsóbb Salgónál

Legfinomabb angol férfi- és női szövetek gyári árban

Spiegel & Olárynál

ugyisintén bélésárak prima minőségben

A NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!

GONDA TESTVÉREK Cipőáruházában Bulv. Regele Ferdinand 5. sz.

vevőink egyenes kívánságára meghosszabbított, hogy ezen kedvező alkalmat mindenki kihasználhassa. — Tulhalmozott raktár miatt az összes raktáron levő női-, férfi- és gyermekcipőket minden elfogadható árban elárusítjuk. — Wimpasingi hó- és sárocpők legjobb minőségben

Alhírek a váradi katolikus püspökség feloszlatásáról

Mi volt Gasparri bíboros levelében. — Bjelik püspök érdekes nyilatkozata

Három hét híján egy esztendője már, hogy Széchényi Miklós gróf, Nagyvárad katolikus püspöke örök nyugalomra tért és azóta nem szünnék meg a kombinációk a fényes stallum betöltése körül. Az árván maradt egyházmegye román területen fekvő darabját Bjelik Imre dr. apostoli adminisztrátor kormányozza, de az egyházi jog nem tekinti véglegesnek az apostoli adminisztrátori tisztséget. A Vatikán és Bukarest közötti viszony rendezetlenségének tulajdonítható, hogy a nyugati kereszténységnek ebben a kilencszázestendősi várában, amelynek alapjait Szent László rakta le, ma sincsen teljes hatalmu várúr. Ez a rendezetlenség adja továbbá a magyarázatát azoknak a bukaresti és erdélyi sajtóban gyakran felbukkanó híreknek, hogy a váradi püspökség — a szatmárral együtt — beolvad az erdélyi római katolikus egyházba. Így a legelterjedtebb román napilap, az *Universul* tegnap ezt a hírt közli:

— A nagyváradai római katolikus püspökség, a Pápa rendelete következtében feloszlik. Tudvalevő, hogy Románia és Erdély egyesülése folytán a határvonal kettévágta a régi váradi püspökséget, úgy, hogy igen kevés katolikus hívő maradt a román részen. A felosztás véget vet az örökös közbejárásoknak és intrikáknak, amik a püspökség körül kifejlődtek.

Igy az *Universul*. Viszont az *Adeverul* a következőket írja:

— Nagyváradon Monsenior Bjelik tölt be római katolikus püspöki funkciókat. Érdekes, hogy ezt a püspököt sem a Vatikán, sem a román kormány nem ismerte el. A Vatikán nem ismeri el a román kormány beleegyezése nélkül, viszont a kormány nem adja beleegyezését, mert nem értesítették előzetesen a püspök megválasztásáról.

Végül a múlt héten több erdélyi lap azt írta, hogy Gasparri bíboros a Vatikán államtitkára Bjelik püspökhöz levelet intézett, amelyben burkoltan tudtára adta, hogy

a püspökség beolvasztása küszöbön áll.

A *Nagyvárad Estilap* munkatársa megkérdezte Bjelik Imre püspök-adminisztrátort: van-e véleménye szerint valami pozitív dologja e híreszteléseknek? Bjelik excellenciája így válaszolt:

— Vegyük sorba a híreket. Az *Universul* szerint feloszlik a püspökség. Honnan veszi ezt a hírt? — nem tudom. Ha a konkordátumra vonatkozó tárgyalások során szóba is kerül ilyen kombináció, arról engem nem értesítenek, mindmáig pedig szó sem volt róla. Lehet, hogy voltak „közbenjárások és intrikák”, de ezek semmi esetre sem töltenek erednek, én csak terhüket éreztem.

— Amit az *Adeverul* ír, az nevezetesen téves. Hiszen emlékezhetik rá, hogy tavaly decemberben káptalani helyettesekké való megválasztásomhoz a kormány megadta az

engedélyt és nemsokára a bukaresti nunciatura értesített, hogy a Vatikán apostoli adminisztrátorra nevezett ki.

Vajon történhetett-e mindez a román kormány előzetes engedélye nélkül?

Legjobb bizonyítékom, hogy egy esztendője dolgozom a kormány szerveivel a legtekélyesebb egyetértésben.

— Ami végül Gasparri őminenciájának hozzám intézett levelét illeti, arra nézve kijelenthetem, hogy

nem volt benne egy szó sem a püspökség felosztásáról.

A kánonjog előírja, hogy minden nagyobb tranzakciónál, amit az egyházmegye lebonyolít, jelentést kell tenni a Szent-székhöz. Mi hetekkel ezelőtt bejelentettük, hogy eladtuk az agrárreform folytán fölöslegessé vált erdei és tanyai házainkat. Ehhez a tranzakciónak küldte formális beleegyezését Gasparri őminenciája, igen szívélyes hangú levélben.

Bjelik dr. püspök, apostoli adminisztrátor kijelentései kétségkívül némely megnyugtató hatást gyakorolnak a váradi latin püspökség sorsáért aggódók tömegére.

Az ügyészverő pesti rendőrt három évi fegyházra ítélték

A rendőrorvost két heti fegyházzal sújtották

— Budapesti tudósítónk jelentése —

Emlékeztet, hogy Karácsonyi Bálint dr. budapesti kir. ügyész egy éjszaka brutális módon inzultálta Tóth XXX. József rendőrt, akinek Oberle Márton rendőr is segített. Az ügyész nyugodtan ment hazafelé. A rendőr rátámadt, részeg disznónak nevezte őszepofozta, földreterpette, aztán bilincsekre verve kísérte társa segítségével az őrszobára.

Ott aztán dr. Grünhardt Tibor rendőrorvos megvizsgálta az ügyészt és jelentésében azt állapította meg, hogy heveny alkoholmérgezésben szenved.

A törvényszék most tárgyalta a szenciós pört, amelynek során tanúk igazolták, hogy az ügyész józan volt és a rendőrök nélkül támadta meg.

A bíróság igazalmas érdeklődésben hirdette ki ítéletét, amely Tóth József rendőrt bűnösnek mondja ki egyrendbeli hamis vád büntetésében, egyrendbeli hamis tanúzás büntetésében, súlyos testi sértés büntetésében és személyes szabadság elleni vétségben és ezért háromévi

fegyházra ítéli. Bűnösnek mondja ki a törvényszék Grünhardt Tibor dr. rendőrorvost gondatlanságból okozott hamis szakértői nyilatkozatai adásának vétségében és ezért hatheti fegyházra ítéli. Oberle Márton rendőrt a törvényszék felmentette az ellene emelt vád alól.

Amikor az elnök a háromévi fegyházbüntetést kihirdette, zúgás hangzott a teremben.

A megokolás megállapítja, hogy a Tóth rendőr jelentésében foglaltak vádlanságok, mert Karácsonyi ügyész nem volt részeg, nem okozott botrányt, Grünhardt rendőrorvosnál súlyosbító körülmény az, hogy az elébe került agyongyötört emberrel szemben az emberi kötelet nem alkalmazta. Enyhítő körülmény súlyos szolgálata.

Mészner ügyész a rendőr és az orvos ítéletének súlyosbítása végett és Oberle felmentése miatt fellebbezett. Tóth rendőr és Grünhardt orvos védői szintén fellebbeztek.

Em'ékezés az Ördögsziget vértanujára

(4)

Megkezdik a vizsgálatot

A következő tizenhét napon Clam százados, a haditörvényszék vizsgálóbírója vallatta Dreyfust. Esténként kereste fel cellájában és egyes mondattöréseket diktált neki, amelyeket a Dreyfusnak tulajdonított inkriminált levélből szakított ki. Aztán a lámpafény mellett gyorsan szeméi elé tartotta a levél egyes szavait, vagy szóttagjait s azt kérdezte tőle, ráismer-e végre az írására.

Ezekben a napokban Dreyfus még mindig nem tudta, hogy mivel vádolják. Csak a tizenötödik napon mutatta meg neki du Plat százados az inkriminált levélnek az úgynevezett „borderau”-nak a fényképét, amelyből megtudta, hogy a hazaárulás vádját fogták rajta.

Miután du Paty az előnyomozást befejezte, Mercier tábornok, a hadügyminiszter elrendelte a vizsgálatot és annak vezetésével d'Armescheville századost bízta meg. A vizsgálat semmi határo-

zott bizonyítékot nem tudott szerezni az ominózus borderaun kívül. A rendőrség Dreyfus magánéletéről a legkedvezőbb jelentést terjesztette be, ezzel szemben azonban Guénée, a hadügyminiszterium szimiorájának úgynöke névtelen jelentésében a rágalmak és hazugságok egész légióját zudította Dreyfus fejére. Az 1894-iki tárgyaláson csak ez az egy jelentés szerepelt. A rendőrfőnökség hivatalos jelentése, amely Dreyfust kedvező színben tüntette föl, akkorra eltűnt és csak 1899-ben került napfényre, amikor is a semmitőszék hivatalnokai, a rendőrség irattárában találtak rája.

Hat heti vizsgálati fogság után 1894 december 3-án Brisset parancsnok, a kormány megbízottja elrendelte Dreyfus vád alá helyezését „elegendően alapos gyanu alapján”. Ez a gyanu az írásszakértők ellentmondó véleményében gyökerezett. Két szakértő, Gobert és Pelletier, ugyanis

azt állította, hogy a borderaun nem Dreyfus írta, két másik, Teyssonier és Charavay pedig, némi eltéréssel az ő írását vélte fölfedezni abban.

Jancsi és Juliska a modern gyermekek

Jancsi (tizenkétéves): Nézd, Juliska, én nem bánom, ha elválnék, már ugyanis nagyon a nyakamra nőttél. Kiadom neked azt a rongyos 3 dollárt és menj a fenébe.

Juliska (8 éves): Először is nem vagyok neked Juliska. Most hogy már elvettél tőlem a szerelmemet és a pénzemot, még sértegetsz is. Minden férfi komisz.

Jancsi: Unlak, Juliska. Szakitok veled. Csak azért jöttem hozzád, hogy elszámoljunk.

Juliska: Komisz vagy. Undok vagy, utálatos vagy. Még husz dollárért se kellenél nekem. Különben is már Pistával vagyok társ. Ötven svájci frankkal jön be a vállalatba.

Jancsi: Kifizette már?

Juliska: Még nem. De eladja a rádiógépét és a rakettjét.

Jancsi: Hólyag. Attól vársz pénzt? Az egy család. Husz leiel tartozik nekem még Jacki Coogan óta. Már tizszer kértem tőle. Azt mondja, hogy fizetékép-telen.

Juliska: Semmi közöd hozzá. Menj csak te egy Klárihoz. Ahhoz a malackához. Láttad már, hogy áll rajta az a Georgette-imitáció? Van szeme a májájának, hogy így kiengedi az utcára? Persze, mással van az is elfoglalva. Karanfogyva járkál azzal az utálatos szőke doktorral.

Jancsi: Pletykálni azt tudsz. Meg hazudni is. Komisz bestia vagy. Minden nő ilyen.

Juliska: Én ellenem nem lehet semmi kifogásod. Én hagytalak élni. Sohasem vurtliztaltak ki. Majd meglátnod, a Klári mennyi pénzbe lesz. Majd jó lesznek én megint neked.

Jancsi: Hát a husz leiel, amit adtam, micsoda? Hát a bélyeggyűjteményem micsoda? A cukor, a sült gesztenye, a torta, a virág a múltkor a kolonban, az semmi? Az ember az orrával turja a földet, míg egy kis pénzt összeszed és akkor jön egy ilyen démon, az élet mélységéből és elszedi. Tudod-e, hány-szor kell Zseni nénihez kezdet csókolni husz leiert? Tudod-e mennyit kell összehazudni az édesapámnak rongyos öt leiert? Te hálátlan kigyó!

Juliska: Ez nem egy vurtzni. Egy fiatalember köteles adni a nőnek. A te apád különben is egy fősvény kutya.

Jancsi: Az apámat ne bántsd. Tudom én jól, hogy erőszakos komisz gazember. Pofoszkodik és megcsalja az anyámat. De neked nincs jogod sértegetni.

Juliska: Nő jó, akkor számoljunk el és szakítsunk.

Jancsi: Mit kell elszámolni? Te adtál három dollárt, én adtam 3 dollárt. Itt van, visszaadom a tiédet és kvitt.

Juliska: Meg vagy örülve, te csaló? Így akarsz elszámolni!

Jancsi: Hát hogy számoljak el.

Juliska: Tavaly nyáron adtam neked 600 leit, amit az anyámtól kaptam, hogy ne beszéljem el az apámnak a félixfürdői kirándulást a mérnökkel. De nem neked adtam. A vállalatba adtam.

Jancsi: Miféle vállalatba?

Juliska: Mintha nem tudnál! Azt mondtad, hogy ilyenkor, vizsga után nagyon olcsón lehet iskolakönyveket vásárolni a gyerekektől. Ugyanezeket a könyveket aztán ősszel legalább ötven

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Keledy József temetése

Tegnap délután csöndes egyszerűséggel temették el Keledy Józsefet, a nagyváradai ügyvédek nesztorát, akit 83 éves korában szőlített el a halál küzdelmes élete szinteréről. Keledy Józsefet egyike volt a régi magyar közélet legműködőbb és legérdemesebb vezetőembereinek. Kortársai, barátai még kevesen élnek: inkább tisztelői csak az utókor kegyeletét vitték el a ravataihoz, amelynek egyszerűsége egy régi vágású, puritán magyar életnek szomorú szimbóluma volt. A temetésen jelen voltak közül feljegyeztük dr. Ardelean Juszit, dr. Thury Kálmán, dr. Stöcker József, dr. Adorján Emil, dr. Várady Ödön, dr. Perczel Adolf, dr. Szeghalmy Sándor, dr. Markovics, Ignác és Váradi István neveit.

Reflex ók

A hegedűművész jubileumához

Szombaton este V. Pollermann Aranka hegedűművész „jubiláris” hangversenyt adott a Katholikus Körben. A koncertnek azért kölcsönözték ezt a jellegzetet, mert most van tíz esztendeje, hogy a művész megsejtezte diplomáját. Azok, akik nemcsak jóakarattal igyekeztek ezt a jubileumot sikerre vinni, nem helyes célt szolgáltak, ha pillanatnyilag örömet is szerzett a művésznőnek ez az úgynevezett emlékünnepe. Pollermann Aranka minden váradi reláción, kiváló művész, Hubay mester nagyszerű tanítványa, csodálatos virtuóza a hangszernek, minek hát az ő művészetét jubiláris fesztivállal alátámasztani? Bizonyára nem igen fog használni neki, ha pár esztendő múltán, mint egy jubileumon átesett muzsikusról emlékeznek meg. Geyer Stefi, Vecsey Ferenc, Kerékjártó Duci szintén jó pár esztendeje levezgáztak már, mégsem jubiláltak. Jól is néztek volna ki. Hisz akkor nem lehettek volna husz éven át csodagyerek... Szóval Pollermann Arankáról — aki ma a hegedűjátéknak tényleg egyetlen kitűnő képviselője Váradon — nem azért kell elismeréssel beszélni, mert jubilált, hanem azért, mert hangversenyén újabb bizonyítékát adta még egyre fejlődő pompás művészetének. Ha a mostanában divatos jubileumi ünnepségeknek van jogosultsága, ám tessék Szmaassenka bácsinak vagy Vömácska Józsefnek rendezni ilyesmit, akik drága igyekezetükkel, dicséretes lelkesedésükkel és sok-sok esztendő önzetlen művészmunkájukkal rég kiérdemelték azt. A fiataloknak többet kell, hogy érjen a művész-siker, mint a jubileum.

Mindettől függetlenül Pollermann Aranka önálló hangversenye a Katholikus Kör zsúfolt

termében hangos siker mellett folyt le. Enescunak egyik szonátáját játszotta bevezetőként stílusos elmélyedéssel. A zongora részt tökéletes muzikalitással Eichner Magda látta el, aki a művész többi számain is precíz és hozzáértéssel kísért. A Tschajkovszky-koncert előadása imponáló teljesítmény volt. A rendkívül bonyolult hegedűverseny magas technikai felkészültséget igényel és Pollermann

Nagyvárad gyáriparának kilátásai

Mit mond az U.G.I.R. főtitkára

Abból az alkalmából, hogy a gyáriparosok és Munkaadók Országos Szövetsége (U. G. I. R.) Nagyváradon ülésezett, Böszörményi Sándor dr., az (U. G. I. R.) főtitkára a Nagyvárad Estilap munkatársának a következőket mondotta a belföldi gyáripár helyzetéről és kilátásairól:

— Két szempontból került válságba a gyáripár. Az egyik: a termelési költségeknek aránylagosan magas volta. Ez, a közszükségleti cikkek magas belföldi ára miatt, igen nehezen redukálható. A másik ok: az elhelyezés lehetetlensége, amit egyrészt a pénzühiány, másrészt a nagy iparállamok nyílt árleépítő politikája idéz elő.

— Ami a román árucikkeknek külföldi piacokon való értékesítését

lehetetlenné teszi, az, egyrészt a kormány makacs exportpolitikájára,

Aranka hihetetlen virtuozitással oldotta meg feladatát. Futamai és flageolettjei kristálytiszták. — Technikája — itt érezhető volt — különb, mint Rubinstein Ernőé, de tónusa és az átérés mélységének hiánya az, ami késlelteti az igazi, extatikus hatást. Wienavszki: Moszkvai emléke és Hubay: Zephirje keltettek még rendkívüli hatást. Nívós műsorát ráadásul kellett megtoldania. (—a.)

másrészt a külföldi termelés olcsóbbodására vezethető vissza.

A magas exportvámval és a C. F. R. 50 százalékos úgynevezett büntető tarifájával megterhelt romániai árucikk nem lehet versenyképes a külföldön. De még ha el is törlik a magas vámtarifát és az 50 százalékos „büntető” fuvardíjat, — akkor sem tudja külföldön elhelyezni termékeit a román ipar, mert a külföldi ipar hasonlíthatatlanul olcsóbban termel. Különösen fontos mindez Nagyvárad gyáripár szempontjából, mert — ha ideszámítjuk a fatermelő vállalatokat is —

Nagyvárad ma az az empórium, amely export tekintetében legelőszörban számításba jöhet.

Mindezekre nagyon is tekintettel kellene lenniük azoknak, akik a nemzeti ipar jelentőségét — igen helyesen — abban látják, hogy a belföldi fogyasztást külföldi termelőcsoportok játéka válsúlyodni nem engedi.

Gvászinduló egy váradi futball-meccsen

A Törekvés megverte a Bihorult. — Szalontán csak nyáron kell futball

Mikor a párisi Olimpiászra elindult Románia válogatott futball-csapata — mint emlékeztet — megállt egy napra Bécsben, hogy a hajdani császárváros reprezentatív csapatával összemerje erejét. Ezen a futball-mérkőzésen a román olimpiai csapat egyik legkiválóbb játékosa — Váradon is jólismert — Jakob Dezső súlyos sebesülést szenvedett. Betegen vitték már ki Párisba s még betegbb lett. Itthon aztán néhány heti szenvedés után belső sebesülésébe belehalt. Szegény Jakobi droguista segéd volt s szerény keresményéből tartotta özvegy édesanyját. Halála a szerencsétlen anyát a nyomorba taszította. És ekkor Románia sportvilága elhatározta, hogy gondtalan életet biztosít a román sportdicsőség áldozatának. A derék magyar fiu emlékére, tegnap folyt le Bukarestben, Csernovitzban és Erdély minden városában a Jakobi-emlékverseny. Nagyváradon is tegnap volt az Erzsébet-ligeti új pályán. Akadt aztán ennek a mérkőzésnek néhány olyan megható perce, amilyenre kevés a példa. A meccs már javában folyt amikor a bíró hármát sipolt. Egyszerre minden játékos megállt azon a ponton, ahol a sipjel érte s arccal a közönség felé fordult. Ebben a pillanatban a katonazenekar rázendített Beethoven gyászindulójára. A tribün publikuma felállt és levette kalapját. A sport kegyeletos emlékezése volt ez a megható demonstráció.

A Törekvés csapata különben ezúttal vett revansot a Bihorultól az őszi bajnoki mérkőzésen történt vereségéért. A mérkőzés az Erzsébet-ligeti új pályán folyt le, csipős hidegben, de mégis élénk érdekűds mellett. Mindkét csapat a legerősebb összeállításban szerepelt.

A Bihorultban ezúttal először játszott a NAC-ból átigazolt Bida s erőssége volt a csatársornak.

Maga a mérkőzés nem bővelkedett különösebb sportszenzációban. Erős, rámenő játék folyt, úgy hogy Plescht ki is állította a bíró. A küzdelem a Bihorult fölényével indult, mégis a Törekvés szerelte meg a vezetést egy nagyon szépen planirozott Ströckgóllal. A félidő 1:0 eredménnyel végződött a Törekvés javára. A második félidőben újból Ströck Albi rug gólt és 2:0-ra javítja a Törekvés győzelmi arányát de a meccs vége felé Bida is szerez a Bihorultnak egy gólt s így beállítja a 2:1 végeredményt. Balogh János jól bíraskodott.

A NAC Nagyszalontán akart játszani az ottani NSC-vel, a tervezett jótékony célra, azonban a szalontaiak annak ellenére, hogy a NAC a saját költségén akart átirándulni Nagyszalontára, a mérkőzés megrendezésére nem vállalkoztak.

Nagyszalontán ugyanis még igen csekély azoknak az érdeklődőknek a száma, akik az előhaladott őszi időben is részánják magukat meccsek látogatására.

Ezen a héten nyílik meg a Royal-büffe

Hónapok óta csak mésszel bemázolt ablakok jelezték, hogy a hajdani Rimanóczy-étteremben készül valami. Tudott dolog, hogy a jelen viszonyok közt borsos költségek mellett építkezés folyt a levitézlett szalóban. De most végre elkészült s ezen a héten megnyílik az új és szokatlan helyiség. Spigel Frigyes műépítész tervei alapján megszületett Nagyvárad legfrissebb látványossága: a Royal-buffet. De azért nem kell azt hinni, hogy valami automata-büffe, vagy tömeg-étkezde létesült itt. Ellenkezőleg. Valahogyan szerencsés keveréke lett ez a hely a nagy városok elegáns éttermének és a nyugati restauránsok modern berendezésének. Az előételek és torták nyulának púdjá, a végigfutó tölgyfakorlátok, az emelvényekre épített stílusos páholyok, a szalonzenekar üvegfülkéje és a falakon Balogh István görög freskói mindannyi meglepetés lesz e színtelen szezon küszöbén. A kiszolgálásban új és itt még nem ismert stílus következik. A Gerbeaud és Ritz főszakácsa irányítja a konyhaművészetet, Körber, a kiváló zongorista vezeti a szalonzenekart. Hát mi kell még. Végre is Schwartz és Fährndrich urak tudják mi kell a publikumnak.

Téli kabát raglán és öltöny SZÖVEI

különlegességeinket 422 idény előtti olcsó árban árusítjuk

Havas és Grünfeld

posztó áruház Avram J. (Kosuth)-u. 8. Sasátjáróval szemben

Nagyvárad legrégibb szőlő- és szörmeáruháza

Zboray Gyula és Tsa cég

át helyezve Bulv. Regele Ferdinand 8. (Stepper cukrászdával szemben)

524 Ajánja dusan felszerelt raktárát a n. é. közönség szíves figyelmébe.

Megnyílt!

Löwbeer és Lautman cipőáruháza Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 17

Variógépek Karbid Kalendánál 664 Alkatrészek Gramofon

SCHWARTZ LAJOS férfiszabó

Str. Episcop. Ciorogariu 1. (volt Uri-utca) 414

Egy komplet hálószoba
butort,

Egy női arany órát,
Egy lucat női flor
harisnyát

1046

**NYERHET
INGYEN** minden
vevő,

ki 300 Lei értékű árut
vásárol:

**ROTH csipke-
áruházában**
Sas-passage

Ahol legolcsóbban besze-
rezhető: női ruha szöve-
tek, flanelek, barchetek,
bélés-árak, vásznak, ha-
risnyák, keztyűk stb. stb.

Sorsolás

1925 január hó 30-án

**Futóverseny Nagyvárad
utján keresztül**

Tegnap délután tizenhét fiatalember futóversenye vonta magára a figyelmet a város különböző pontjain. A Sporttérrel indultak, a tribün előtt a pályára hozott hosszú merőleges vonalról, ahol már három órákor elfoglalták egymás melletti helyeiket és fáztak. Az indulás időpontját fél négyre tűzték ki, ők három órákor starthoz állottak, könnyű ujjas trikóban, hétköznapi civilnadrágban és nehéz footbalcipőikben, mint tizenhét taccsbiro. Természetesen fáztak, hiszen egy fél óráig kellett várniok a hideg, kicsit szeles, de átlátszón tiszta őszi ég alatt. A színes trikó sötétebb árnyalatú csikjai sem erőltették meg magukat, hogy a fizikai törvényt bebizonyítsák, látszott, mily kevés hőt koncentráltak, mert szegény fiuk hevesen ölegették önmagukat. Végre félnégykor Mikló Béla a Törökvis ügyvezetője, aki a versenyt rendezte: Vigyázzát kiáltott a versenyzők háta mögött, mire mind a tizenheten ugráskészen előredültek. Aztán Mikló hangosan összecsapta a kezét. Erre megindultak. Ki a kapun, a fasoron végig a Nagypiac felé. Lélegző gyerekek, a start publikuma tödült utánuk és tíz biciklista kísérte őket utjukon, hivatalos küldetésben, ahogy láttuk annakidején a marathoni futók mellett a biciklizőket, fényképeken. A tempo leírhatatlan. Toll nem tud oly gyors

san írni, amily gyorsan elröpültek a Sporttérrel. Nurmi sem nevetett volna, ha véletlenül közéjük kerül. A csapat élére pillanat alatt föltolakszik, aki később legutoljára marad és gyalog teszi a fele utat és ijesztő tempót diktál. A verseny győzteseit pedig ott láttuk lassan evezni karjaikkal a többiek mögött, míg csak a nagyhídhöz nem értek a Sztaroveszky-utca torkolatában. Itt minden megváltozik. Egyenesbe jutott a faszor, Dörfler, a Törökvis kitűnő fiatal boxolója és hosszú lábaival elluz társai mellett. Utánna aztán kialakul a verseny igazi képe. Biciklisták iramodnak Dörfler után. Juhász, Mócz, Szenkovics és Lévai egymásközt versenyeznek. A Sztaroveszky-utcán még nem lehet tudni, melyik ér be közülük másodikként. Dörfler biztos első. Egyenesen gyorsítja az ütemét. Már messze jár társai előtt. A fő után Mócz kerül társai elé, de Juhász csakhamar utóléri és biztos második. Lévai nekirugaszkodik, száz méteren keresztül üldözi Juhászt, de kifárad és Mócz meg Szenkovics megelőzik. Az indulást követő tizenkilencedik percben Dörfler, négy kilométeres futás után elsőnek érkezik a célhoz az Erzsébetligeti új pályára. Ötszáz méteres előnyt szerzett Juházzsal szemben, aki másfélperce múlva második, míg Mócz száz méterrel harmadik, Juhász mögött. Negyedik: Szenkovics, 5. Lévai, 6. Pollák. Az uton mindenütt végig a Schlauch-téren lemaradt, kipirult futók, akik lemaradásuk okát fejtegetik a hozzájuk csatlakozó érdeklődők seregének.

A had árva-est s kere

A szezon első fényes estéje zajlott le tegnap este. Meglepően telt hangverseny terem, őszinte siker és pompás anyagi eredmény: ez az, ami elsősorban feljegyezni való a hadiárva-estéről. A legnemesebb intencióktól vezeltt egyesület dr. Zigre Miklósné és Ille Andorné örömmel láthatták a nemzetiségi és valláskülönbség nélküli támogatást. Végre is tényleg a háború minden kicsiny árvájának jut abból, ami itt összegyűlt.

A hangversenyt Speranza tanár lendületes beszéde vezette be. Utánna Ille Livis énekelt. Szép csengésű hangja lelkes ovációt keltett. Dr. Guttman Miklós jól frapírozott zongorajátéka után Popescu ur hangulatos gondolkodója, majd pedig Marcus Rita aszszony ragyogó énekszáma következett. Mindkettő Guttman Miklós precíz kíséréte mellett. Pöller mann Aranka hegedűszozóval aratott sikere után, amelyben Eichner Magda kiváló zongorakíséretének is rész jutott, triót adtak elő a hangverseny szóló-szereplői. A hangversenyt tánc követte.

Brillians, gyöngy.

arany és ezüst ékszerek, ezüst és ezüst-
kő órák, dísz tárgyak nagy választékban
Kálmán Sándor 709
ékszerész, Piața Unirii, Szt. László-
ter. Ékszerkészítő műhely ugyanott
Telefon interurban 606.

A névtelen sziget

Új regény a Hegedüs kölcson-
könyvtáiban

Az Athenaeum hamar népszerűvé vált „Kalandos regények” című vállalatában rendkívül érdekes és izgalmas regény jelent meg. Maurice Level, a kitűnő francia író „A Névtelen sziget” című kalandos regénye valóban bővelkedik kalandokban. A modern technika minden vívmánya szerephez jut, még a rádió is. Nagy üzleti tranzakciók, hajótörés, ékszerlopás, rubinözniáda, egy ártatlan fiatalember letartóztatása és szenvedése, de a mindent megoldó szerelem is egyformán kísérik részüket a bonyodalombból, amely az olvasó érdeklődését az utolsó sorig leköti. Egyik legnépszerűbb kötete lesz „A névtelen sziget” az őszi könyvpiacon. A kitűnő magyar fordítás ifjú Bókay János érdeme.

A Hegedüs Hirlapiroda kölcson-könyvtárának olvasói megkaphatják A névtelen szigetet, a szokásos feltételek mellett.

Ruhákat legolcsóbban fest,
tisztít; gallokat és
készelőket legszebben mos, vasal

Szabó László Str. Sf. Ladislau
(Körös-utca) 1.
Fiók: Bazárépület 391

RUDOLF MOSSE
könyvkiadó- és
hirdetési vállalat
R. I.

Központ: BUCUREȘTI.

Fiók:
ORADEA-MARE
Bul. Reg. Ferdinand 2
TELEFON: 13-01.

1040

Hirdetések felvétele

Románia, továbbá az egész világ
összes lapja, folyóiratai részére

BUCUREȘTI főváros plakátiro-
vásának kizárólagos képviselője

Románia nagy címűre
szerkesztősege és kiadónivatala.

Kérjen ajánlatot

bárhon elhelyezendő bármilyen
reklamra!

Fiók: ORADEA-MARE,
Bul. Regele Ferdinand 2.

TELEFON:
13-01

FOGAK

Arany korona L. 300-tól fejjebb
Fém „L. 100-tól

készülnek

EUGEN BERDACH

dentist, ORADEA-MARE, Eulev.
Reg. Ferd. (Rakoczy-v) 6. l. em.

Fogad: csütörtök, péntek, szom-
bat, vasárnap 100

Csók 10 napig

alakisa át illo és velurkalapját
50 leiert 100 lei helyett

Klein Simon

Str. Ios. I. Vulcan (Nagy Sándor-u) 1. sz.

Váradai vállalat kártérítési pere a CFR ellen

Az Economia nagyváradai kereskedelmi r. t. 1923. augusztus hónapban öt vagon könnyű benzint rendelt a Raza Petrolifera bukaresti cégtől, határon átfutó ciszternákban úgy, hogy az öt ciszternát Budapesten az Economia egy vevője részére kell átadni. Az öt vagonos garnitúrát a bukaresti cégnek egy megbízottja kísérte.

Kolozsváron a vasuti állomáson megjelent a kísérőnél egy Adler Salamon nevű kereskedő és követelte, hogy az egyik vagon, az 502.835 számú, adja át neki, mert az az ő ciszternája, amelyben motorbenzint küldenek számára. A számlitvány kísérője bebizonyította, hogy az Adler által reklamált ciszternában nem motorbenzin, hanem könnyű benzin van. Ennek ellenére Adler valahogyan elintézte a dolgot úgy, hogy az egy ciszterna könnyű benzint lekapsoltak neki. A megmaradt négy ciszterna tovább gördült Nagyvárad, majd Budapest felé.

Három vagy négy nap múlva az Economia címére egy vagon motorbenzin érkezik, amit a cég sohasem rendelt. Kiderült, hogy ez volt az az áru, amit Adler Salamon rendelt és amit türelmetlenül várva leakasztott az Economia könnyűbenzines ciszternáját. Ez a kis zavar abból keletkezett, hogy Adler Salamon vagonjának száma teljesen megegyezett az Economiaéval, amely előbb érkezett Kolozsvárra. Mivel a motorbenzin jóval kevesebb értékes, mint a könnyű benzin, a budapesti megrendelő nem vette át a ciszternát az Economiatól és így az árut Budapesten az Economia terhére, elárverezték. Az Economia ezért 300 ezer leies kártérítési pert indított a C. F. R. ellen, mert az egész zavar onnan származott, hogy két ciszternának egyforma száma volt, ezenkívül bünvádi feljelentést is tett az Economia Adler Salamon ellen, jogtalan eltulajdonítás miatt.

A nagyváradai törvényszék Predovic tanácsa most foglalkozott a C. F. R. ellen indított kártérítési perrel, mivel azonban a C. F. R. nem tudta még összes bizonyítékait beszerezni, a tárgyalás elhalasztódott.

**Különleges kabátok, kostümök, ruhák, blusok,
aljak, legújabb szövetek, selymek, bársonyok, plüsheők, tulhalmazott raktár folytán
minden elfogadható árért kiárusítottak.**
SPITZER, Bw-dul Regele Ferdinand 3. szám.

Hirek

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN ... 12350 PRAGA ... 1550 -
NEWYORK ... 51150 BUDAPEST 0069 -
LONDON ... 248650 BUKAREST 290 -
PÁRIS ... 271825 BECS ... 7325

Egy komplett hálószoba ingyen

A modern kereskedelem a mai nagy gazdasági versenyben változatos ötleteket aknáz ki, hogy mennél gyorsabb kapcsolatot keressen magának a publikummal. Így a nagy világvárosi áruházak (a párisi Louvre, a berlini Wertheim-áruház) állandóan ingyen sorsolást rendeznek vevőik között és vásárlóik sorában értékes nyereménytárgyakat sorsolnak ki.

Ezt a világvárosi ötletet valósítja most meg Nagyváradon Róth csipkeáruház (Sas-paszszás), amikor vevői között mátkézdve három értékes nyereményt fog kisorsolni. Az első nyeremény egész kis vagyont reprezentál: **egy komplett hálószoba butort.**

De igen értékes a második és harmadik nyeremény is: **egy női aranyóra és egy tucat flórharsnya.**

Mindenki, aki a Róth csipkeáruházban legalább 300 (háromszáz) lei értékű készpénzvásárlást csinál, kap egy ingyen sorsjegyet, a mellyel részt vesz a nyereményszámok sorsolásában, a melyet közjegyző előtt 1925 január 30-án tartanak meg.

A pompás komplett hálószoba butort a legközelebb közszemlére teszik ki.

* **Orvosi hír.** Dr. Izsák Ferenc szemorvos hazaérkezett s rendeléseit szembetegeknek ismét megkezdte Strada Avram Jancu (volt Kossuth Lajos-utca) 15-a, Füchsl palota, alatt. Rendel. d. e. 10-fél 1-ig, d. u. 3-5-ig Szegény betegeknek mindennap 2-3-ig ingyen rendel.

* **Rabsegélyző Egyesületet** alakított tegnap Nagyváradon, Szilárd Emil dr. főügyész kezdeményezésére a társadalom több nemesen gondolkodó tagja. A kiválóan humánus célú egyesület céljainak ismertetésére még visszatérünk.

* **A század legnagyobb divatrevüje.** December 2-án olyan látványosságban lesz része a nagyváradai közönségnek, amilyen csak a legnagyobb világvárosok előkelősegeit szórakoztatja. December 2-án a nagyváradai közönség a legújabb női és férfidivát látja felvonulni egy rendkívül szellemes, színes és hangulatos revü keretében. Ennek a revünek keretében felvonulnak az összes számottevő nagyváradai nagycégek és szalonok és bemutatják a modern öltözködés kapzatos szépségeit, a legfinomabb alsóruháktól a díszes párisi kalapokig és keztyűkig. A divatrevü rendezőse olyat akar és fog nyújtani, ami a közönség számára hosszú ideig feledhetetlen élmény marad. A divatrevü részletes ismertetésére még visszatérünk.

Szenzációs tanuvallomások a diószegi csendőrök bűnpörében

Holnap lesz az ítélet

Szép, napsütéses májusi nap volt és Biharidőszegen hirtelen, igen gyanús körülmények közt meghalt egy munkás, életerős, javakorbéli férfi. Mindössze tyukot lopott és ezért — állítólag — halálra verték azok, akiktől a kis falu ezernyi ember, családjának, életének és vagyonának biztonsága függ.

Ma megint a bírák elé állt három ember, hogy Kocsis Sándor életéért és még sokak testi épségéért feleljen. Az ítélet még nem hangzott el, még nem tarthatjuk bűnösnek a csendőröket, de akárhogy is áll a dolog, az bizonyos, hogy új szellemet kell bevinni a falvak életébe, hogy ilyen szörnyű vádak meg ne gyökereszenek.

A ma délelőtti tárgyalást negyed 10 órakor nyitotta meg Szöllőssy Gyula dr. elnök. Miután tisztázzák, hogy milyen hatásköre volt Tataru és Mocanu vádlottaknak.

Lakatos József tanu kihallgatása következik. Lakatos a diószegi cigánybíró. Cseppet sem cigánytipus, igen értelmes ember.

— Ki bántalmazta magát? — kérdezi az elnök.

— Az őrmester ur, meg a szakaszvezető ur. Bottal ütöttek-verték. Annnyira megverték, hogy leestem a földre, hideg vízzel locsoltak fel. Aztán fel akartak akasztani engem is, mert Rézműves Ádámot. Láttam, ahogy összekötözték kezét-lábát, felakasztották, aztán a szakaszvezető ur (Tataru) bottal ütötte. El is ájult Rézműves, akkor felocsolták. Én, hogy meg ne verjenek, vállaltam, hogy részes voltam a lopásban, ezért aztán nem bántottak.

— Mikor mondta magának Gabiroan őrmester, hogy fizessen neki valamit, ha nem akarja, hogy bekísérjék Váradra?

— Szombaton este, akkor, amikor Szentimrén lementünk egy picébe.

— Ki volt jelen, amikor az őrmesternek a 3500 lejt átadták?

— Az őrmester ur, a feleségem, meg én.

— Rézműves Gábor nem volt ott?

— Nem. Ő csak azt hallotta, hogy a feleségem mondta ennek, hogy pénzt kér az őrmester ur.

— Ki adta oda a pénzt az őrmesternek?

— A feleségem. Láttam Rézműves Lászlóné is.

— Volt maga a verés után az orvosnál?

— Igen, ahogy megverték vasárnap délután, én hétfőn már elmentem Lengyel doktor urhoz, az megvizsgált, porokat, cseppeket rendelt.

Mocanu dr. védő: Mik voltak azok a lopott holmik, amikért magát megverték?

— Én kérem soha senkitől nem loptam.

Az elnök felszólítására Tataru Nicolae másodrendű vádlott előadja, hogy mindössze 30-40 lejt kapott Rézműves feleségétől, ezt is azért, hogy a letartóztatott cigányoknak kenyeret vegyen.

Lakatos ezzel szemben fenn tartja, hogy

ő és felesége 3500 lejt adtak a csendőröknek, hogy őt szabadon bocsássák.

Ezt Tataru a vizsgálóbíró előtt beismerte.

A tanut nem esketik meg.

Lengyel Dezső dr. diószegi községi orvos kihallgatása következik. Elmondja, hogy Gocsonsz dr.-ral együtt résztvett Kocsis Sándor boncolásán. Minden sérülés, amit a holttesten találtak jegyzőkönyvbe van foglalva és ez teljesen megfelel a valóságnak.

Elnök: Milyen körülmények közt jelentkezett önnél vizsgálatra Lakatos József?

— Elmondta, hogy megverték a csendőrségen és veséje véres folyadékot választott ki. Ezt azonban nem tudtam megállapítani. Látlevelet nem kért, azt mondta, hogy nem akarja a dolgot a hatóság elé vinni.

— Igaz, hogy Lakatos alig tudott megállni a lábán?

— Igaz. Nem bírt járni, olyan nagy fájdalmai voltak, leülni sem tudott.

— Hívták doktor urat Gellért Sándorhoz is?

— Igen. Gellért panaszkodott, hogy megverték a csendőrségen és az őt fáj a háta. Én nem tudtam megállapítani semmit.

Gyelán Károly dr. védő: Mikor doktor ur a boncolást végezte, ki írta a boncolási jegyzőkönyvet, — miután ön nem tud románul?

— Volt nálam egy román nyelvű orvosi terminológia és abból diktáltam a terminus technikusokat Solyom vizsgálóbíró urnak, aki a jegyzőkönyvet megírta.

Az elnök és az ügyész kérdésére Lengyel doktor elmondja, hogy a halál oka a koponyán látható ütés következtében előállt agyvérzés és a gyomorra mért ütés folytán beállott epehólyag szakadás volt. Hogy a koponyán látható ütést mi okozta, azt nem lehet megállapítani, viszont tény, hogy a halál előidézéséhez az epehólyag negszakadása is fölételeselem elég.

Tanut nem esketik meg.

A tárgyalás folyik.

Hol lesz a királyi sátor

A váradai szoborbizottság ülése

A nagyváradai királysátor leleplezési ünnepségét előkészítő bizottság dr. Bucico Koriolán polgármester elnöklésével ma délelőtti plenáris ülést tartott a városházán. Az ülésen a katonai hatóságok részéről Glatz ezredes, vezérkari főnök, Bárdossy Cornél alezredes, térparancsnok, Mihailu őrnagy a csendőr iskola parancsnoka és Iliescu őrangy, a polgári hatóságok képviselőjében dr. Vostinár János főjegyző, Kőszeghy József műszaki tanácsos és Jurca Valér főszolgabíró jelentek meg.

A bizottság előbb lement a Szent László-térre, ahol a királyi család és a miniszterek, továbbá

az előkelőség részére fenntartott sátorak elhelyezésének kérdését tárgyalta meg. Ugy döntöttek, hogy a királyi család sátra a szoborfeljáró jobboldalán emelkedő tribünön nyer elhelyezést. A szemben levő oldalon az előkelő személyiségek részére építenek emelvényt.

A szobor feljárójával szemközt foglal helyet az oltár, amely mögé egy pódiumon szónoki emelvény lesz.

E héten Nagyváradra érkezik Mocanu miniszter, a szoborbizottság elnöke és a bizottság tagjai vele együttesen tárgyalják meg az ünnepség részleteit.

Nyílttér

NYILATKOZAT.

A két nagyváradai reggeli lap, vasárnapi számában megjelent azon hír, hogy jogi képviselőnk, Sztupariu Traian és neje ellen 200.000 leu kártérítés iránt pert indított volna: teljesen légből kapott. A bennünket ért szörnyű rémes csapás annyira lesújtott, hogy gondolkodni is képtelenek vagyunk. Hogy lehet rólunk feltételezni, hogy mi most kártérítésre gondolunk? Hát megmérhető a mi csapásunk súlya pénzzel? Isten után a független bíróságban bizunk rendületlen bizalommal, hogy a tettesek, kik oly embertelen kegyetlenséggel fosztották meg drága gyermekünket viruló, fiatal életétől, meg fogják kapni méltó megérdemelt büntetésüket.

Vigyikán János és neje, mint néhai Hidegkuti János szülei.

* **Riff főként hazajött.** Riff Emánuel a nagyváradai orthodox zsidó hitközség főkéntora tegnap hazaérkezett másfél éves amerikai utjáról.

A mindenható akaratában megnyugodva fájda masszívvel jelentjük, hogy hosszas szenvedés után elhunyt a legjobb férj, apa, testvér, rokon

Kardos Zsigmond

51 éves korában, Kolozsvárosi hült tetemét hazahozva nov. 10-én délután 3 órakor a Rulikovszky-uti temető halottas házából helyezzük örök nyugalomra.

Kardos Zsigmondné, István, András, Klára férj. Beck Emilné gyermekel, Dr. Grósz Ignác Bihar vármegye volt tb. 16-órvoja. Lina, Katica, Berta testvérel, Beck Emil, Berger Gedeon, Gedeonné, Velvort Lipót nyug. őrnagy és családja, Faragó Aladár és családja.

Nyugodjék békével!

SZÖRMÉK

nagy választékban érkeztek

MOZI

x Az Apolló mozgó. Tegnap, vasárnap mutatta be egyik legjobb slágerjét az „Egy fiúnak a fele” című kitűnő Mikszáth novellát. Ritkán kísért egy filmet oly általános siker, oly osztatlan tetszés, mint ezt. Mindenki a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott a filmről, s hogy a siker így általános volt, az a darab mindvégig érdekfeszítő témájának, a kitűnő rendezésnek és a szereplők tökéletes játékának tulajdonítható. Matyasovszky Ilona az anyai szeretetnek emelt szobrot. Lukács Pál erőteljes, nemes intencióktól hevített játéka páratlanul álló, s a váradi születésű Bary gyerekek bájos játéka valóban elragadó volt. Kabinetalakítást csináltak szerepükből. Vendrey, Kürthy T. és Ujváry Lajos

x A Dorian-filmszínházban ma, hétfőn az eddig készített filmek leghatalmasabbja a „Hindu siremlék” (Dorian exkluzív film) kerül műsorra. Joe May rendezte filmre Harbou „Titok” című fantasztikus regénye után és a filmszínészek legjobbjait választotta ki a főszerepekre. Putty Lia, Erna Morena, Bernhardt Goetzke, Mia May, Conrad Veidt és Olaf Fönss olyan nevek ma a filméletben, akiket együtt látni csakis a „Hindu siremlékben” lehet. A 7 felvonásból álló első rész csak ma hétfőn és holnap kedden kerül műsorra.

Szabók és szabónők figyelmébe!

Chick-

Parisien

315-ös számú **150 Lei**
316-os számú **200 Lei**
a Hegedüs Hirlapirodában

Utlevél és vizum-

ügyekben legolcsóbb,
leggyorsabb és legpontosabb

SCHREIER

Str. J. Vucan (Nagy Sándor-u.) 1
Weiszlovich-ház 673

Méterenként 245 leiert

gömb, cser és gyertyánfát
házhoz szállít

Schwartz József és fiai

Strada Horia (Báthory-utca) 6b
Telefon 15-63. 1038II.

MASITSHOZ

1015

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

CSI... Visszaadta szabadságomat? Tehetek, amit akarok, felelősségrevonása jogtalan. Ne nyugtalankodjék, minék fecsegett? Irhatok részletesebben, kinek címére? Van értelme egyáltalán érintkezésünknek? B. 437

SZOLID és megbízható cég Kertész Reclam üzlete Rimanóczy-utcán, hol divat őszi kosztüm kabát és női ruha szövetek olcsóbbak, mint bárhol. 394

LAKÁS

Magánházak

Olaszi központján Pénzügyi palota mellett 2 szobás, beköltözhető lakással 200,000 Lei, ugyanott 3 szobás beköltözhető lakással 250,000 lei, 4 szobás beköltözhető magánház 450,000 lei.

Ujvároson 3 szobás beköltözhető modern lakással.

Szöllő Bunyitay-ligettől 3 percre 4 holdas — 3 hold beültetve — épületekkel, pincével 420,000 lei.

Lakások, lakáscserék, bútorozott szobák közvetítését azonnal eszközöljük

„ARDEAL” Főposta mellett
Telefon 203. 184

BUTOROZOTT szoba, konyhával kiadó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 441

ALKALMAZÁS

FIATALABB bejárónőt keres két tagú család, azonnali belépésre. Jelentkezés délután fél 7-ig vagy délelőtt Parcoul Stefan cel Mare (Tisza Kálmán-tér) 15. földszint, kapu alatt balra.

PERFEKT szobaleányt jó bizonyítványnyal 15-re keresek dr Somé, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 18. 447

BOITISZOLGÁT, fiatalit felvesz a Musica Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. 450

MI-LINES szakácsné felvétetik dr Móricz, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. 449

KASZÁHOZ vagy ruha üzletbe ajánlók (m, román, magyar hímest nyelvet beszélnek. Georghescu Györgyné, Szt. László-u. 67. ajtó 2. 443

KERESÜNK mielőbbi belépésre egy a fűszerszakmában teljesen jártassággal bíró elsősegédet. Messer Lipót és Pia, Chisineu (Aradmegye.) 158

BÁRMILYEN bizalmi állást elfogadok diszt és termény kereskedői alkalmazást vagy pénzinkasszálás vagy ehhez hasonlót. Bővebbet: Strada Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 15. az üzletben. 438

KERESÜNK azonnali belépésre női len elárúsító ügynököt és pénzbeszedőket vidékre. Singer varrógép, Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 16. 442

KÜLÖNFÉLÉK

BÉRELNEK jóhangú zongorát vagy pianinot. Czillerné, Alapi-utca 9. 440

MOSAST vállalom idehaza, esetleg háznál is. Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 49. 439

ADÁS-VÉTEL

ELŐSZOBAFAL, oldal szekrényekkel, egy jékarban levő téli fűtőkabát, szőnyeg és függönyök eladó. Strada Collozeanu (Várady Zsigmond-utca) 2. emelet, ajtó 2. 445

ELADÓ 16 kh. szöllő, melynek fele beültetve, fele gyümölcsös, lakóházzal, istállóval, hízalóval, két hold szőlő közel az állomáshoz, gyönyörű villával, felszereléssel, kisebb-nagyobb házak, különbejáratu bútorozott szobák, átadó lakások, Glória ügynökség Strada Take Iorescu (Körös-utca) 54. 444

SCHUNDA cimbalom eladó és teljes hálószoza berendezés 9000 leiert. Sándor-utca 11. Simon. 428

ELADÓ: egy férfi télikabát (hosszu), egy íróasztal, egy divány, 3 szék. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 426

Ez évad KABÁT és ÖLTÖNY-

SZÖVET ujdonságait feltűnő olcsón

BÉLÉSÁRUKAT valamint árusít a szolidságáról elősmert

SZÉKELY posztóárúháza 360

Str. Avram J. (Kossuth-utca) 5

SILSKIN eletri hosszú bunda prima, egészen új eladó. Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 43. 366

SAJÁT termésű butellás bor kapható. Literje 16 lei. Badar Béninél Strada Delavrancea (Ritoók Zsigmond-u.) 3. 435

PETŐFI dísz album, csont kötésben igen olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 443

SZEKÉRENYEK, ágyak, asztalok, székek, villanycsillár, uriszony garnitúr szőnyegek, ágyneműek, gobelin képek eladó. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 12. III. em. 20. 446

Épület, bútor és ablak

űvegezést legolcsóbban készít

Frenczel űvegezési vállalata

tábla- és tükörfűveg raktára
Str. Vlahuta (Sz. János-u.) 44. 670

Valódi schweilzi zseborák 180

schweilzi gyárakból importálva, arany Ancer órák, arany férfi órák, nikkell órák, brilliánt függők, brilliánt gyűrűk, arany karikagyűrűk, aranyláncok, ezüst tárgyak, ébresztő órák, olcsón, jóállással

Herbst ékszerésznél Bul. Reg. Ford. 9.

Ajándéktárgyak

megérkeztek

Étkező-, kávé-, moccaskészletek vizes-, boros-, likőrservicek, lámpák, nipppek, vázák,

legjobb, legszebbek, legolcsóbbak.

a 956

Farkas Áruházban

Sfrada Nicolae Iorga (Zöldfa) utca 5

Előkelő izr. urinő teljes ellátást

adna 2 vidéki urhölgynek a téli hónapokra

Jelige: „különbejáratu utcai szoba, fürdőszoba használattal” 885

Burgonya

válogatott, kilója

3 lei 75 bani

994

100 kilós vételnél házhoz szállítatik

VICTORIA

kertgazdaság

Gerliczy-palota

Sonnenfeld Adolf részv. társ.

Az „Erzsébet” kalapszalomba

párisi és bécsi Szenzációs olcsó árakban ki-

modellek érkeztek árusítjuk a filckalapokat 823

Átalakítások olcsón és szépen eszközöltetnek.

OLCSÓ

occasio **CIPŐ** eladás

295, 395, 495 lei árban

»TURUL« cipőraktár

Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) Sas-palota.